

ASIKKALAN KUNTA

Ruotsalaisen rantaosayleiskaava-alueen viitasammakko-, sudenkorento- ja liito- oravaselvitys

Raportti

Mäkelä Tiina

5.9.2016

Sisällysluettelo

1	Johdanto.....	1
2	Selvitysalue.....	1
3	Lajiesittely	5
4	Menetelmät.....	7
4.1	Viitasammakko.....	7
4.2	Sudenkorennot.....	7
4.3	Liito-orava	7
5	Epävarmuustekijät	8
6	Tulokset.....	8
6.1	Viitasammakko.....	8
6.2	Sudenkorennot.....	16
6.3	Liito-orava	16
7	Yhteenvedo ja suositukset	17
	Lähteet	17

Pohjakartat © Maanmittauslaitos 2016

Raportin valokuvat © FCG 2016

5.9.2016

Ruotsalaisen rantaosayleiskaava-alueen viitasammakko-, sudenkorento- ja liito-oravaselvitys

1 Johdanto

Tämä selvitys palvelee Ruotsalaisen rantayleiskaavoitusta. Alueelta on laadittu luontoselvitys kesällä 2008, jonka maastotyöt tehtiin kesäkuussa (FCG 2008). Kartoitusajankohdasta johtuen selvityksessä ei kartoitettu luontodirektiivin liitteen IV(a) viitasammakoiden tai sudenkorentojen lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Hämeen ELY-keskus on rantaosayleiskaavaluonnoksesta antamassaan lausunnossa (HAMELY/2409/2015) todennut, että alueelta laadittu luontoselvitys on osittain vanhentunut ja alueen liito-oravatiedot tulee päivittää ympäristöhallinnon eliölajit -tietojärjestelmän tiedoilla ja selvittää tilanne ilmakuviin ja mahdollisten maastokäyntien avulla sellaisilla rakennuspaikoilla, jotka sijaitsevat liito-oravalle tyypillisessä ympäristössä. Lisäksi viitasammakko ja luontodirektiivissä IV(a) mainitut sudenkorennot tulee selvittää niiltä rakennuspaikoilta, jotka sijoittuvat em. lajien elinympäristöiksi soveltuville luhtarannoille.

Tämän selvityksen tavoitteena oli selvittää sijoittuuko kaavaratkaisussa uusia rakennuspaikkoja mainittujen direktiivilajien elinympäristöihin. Selvityksen maastotyöt on laadittu keväällä ja kesällä 2016 direktiivilajien kartoituksista laadittujen ohjeiden mukaisesti (Sierla ym. 2004).

Selvityksen on laatinut FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy:n biologi FM Tiina Mäkelä.

2 Selvitysalue

Ruotsalaisen rantaosayleiskaava sisältää Ruotsalaisen alueen ranta-alueet Asikkalan kunnan puolella. Suunnittelualue on kooltaan noin 75 km². Selvitys kohdennettiin kaavassa osoitettaville uusille rakennuspaikoille.

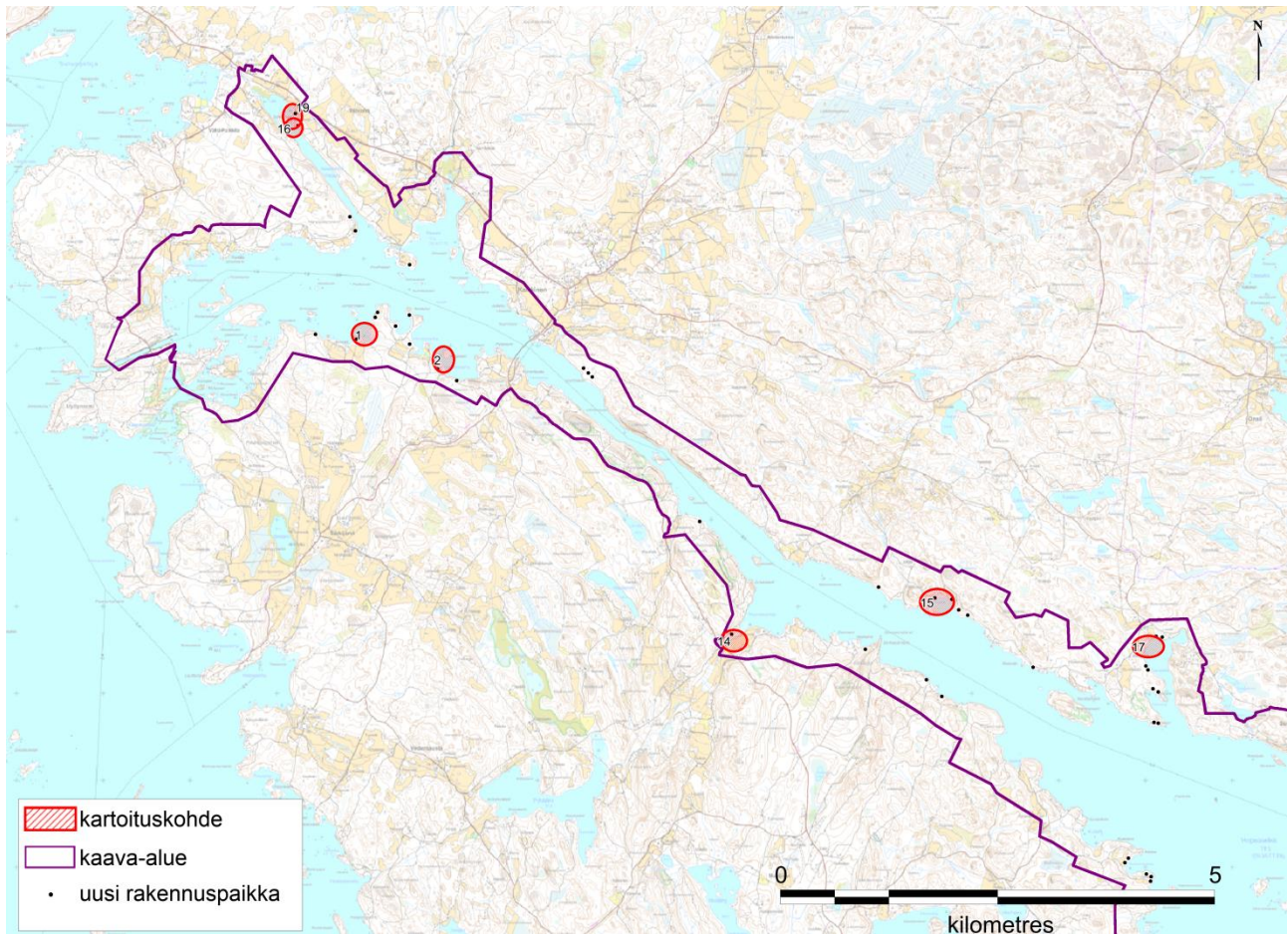
Viitasammakko- ja sudenkorentoselvitys kohdennettiin luhta-alueille, joiden läheisyyteen on kaavassa osoitettu uusia rakennuspaikkoja ja jotka vaikuttivat potentiaalisilta lisääntymis- ja levähdyspaikoilta (Kuva 1). Ennen maastotöitä kaava-alueelta rajattiin kartta- ja ortokuvatarkastelun perusteella kaksikymmentä potentiaalista luhta-aluetta (Kuvat 2 ja 3). Muut rakennuspaikat arvioitiin kohdelajien lisääntymis- ja levähdyspaikkoina epäsuotuisiksi (karuhkot sora-, kivikko- ja kalliorannat ilman avoluhtaa).

Kaikki maastossa selvitetty luhtakohteet on esitetty kuvissa 2 ja 3. Kohteiden numerointi kuvissa vastaa tulosten esittelyn yhteydessä (kappale 6) käytettyä numerointia.

5.9.2016

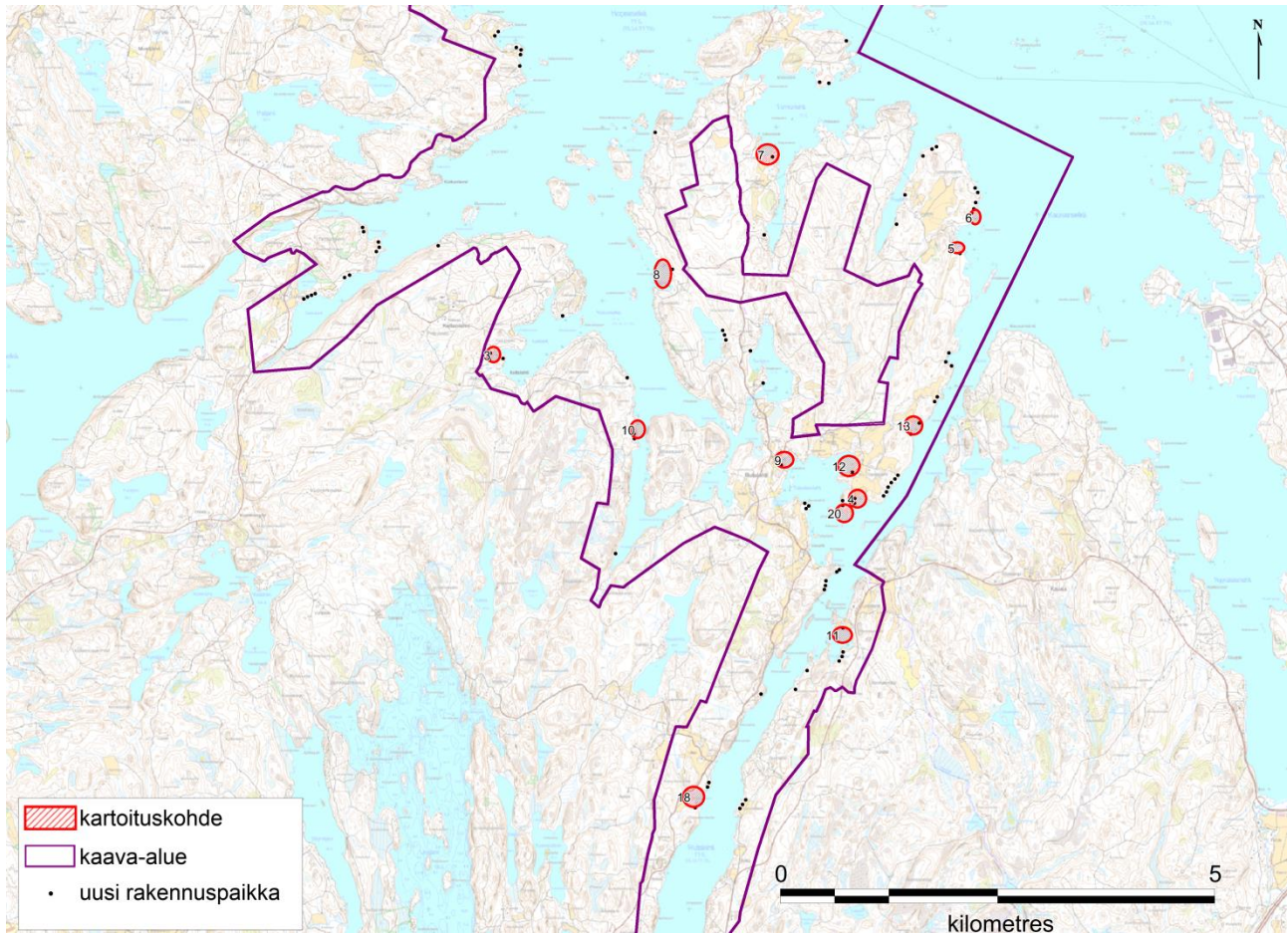

Kuva 1. Esimerkkikuva potentiaaliselta viitasammakon ja sudenkorentojen elinympäristöstä uuden rakennuspaikan (punainen piste) läheisyydessä. Rannan läheisyydessä on sara- ja ruovikkoluhtaa, jonka jälkeen alkaa kelluslehtisten vyöhyke.

Kuva 2. Kartoitetut luhtakohteet kaava-alueen pohjoisosassa.

5.9.2016

Kuva 3. Kartoitetut luhtakohteet kaava-alueen eteläosassa.

Vastaava karttatarkastelu laadittiin liito-oravalle soveltuvista elinympäristöistä. Niitä ovat etenkin varttuneet ja vanhat kuusi- ja kuusisekametsät. Potentiaalisilla kohteilla kasvaa tyypillisesti myös haapaa. Sen sijaan yksipuulajiset, nuoret kasvatusmetsät, hakkuut tai taimikot eivät ole liito-oravalle soveliaita elinympäristöjä. Lisäksi huomioitiin Suomen ympäristökeskuksen eliölajit – tietojärjestelmään kirjatut liito-oravahavainnot ja tarkistettiin sijoittuuko niitä uusien rakennuspaikkojen läheisyyteen. Maastotarkastelua vaativia, potentiaalisia kohteita löytyi alueelta varsin vähän (Kuva 6).

5.9.2016

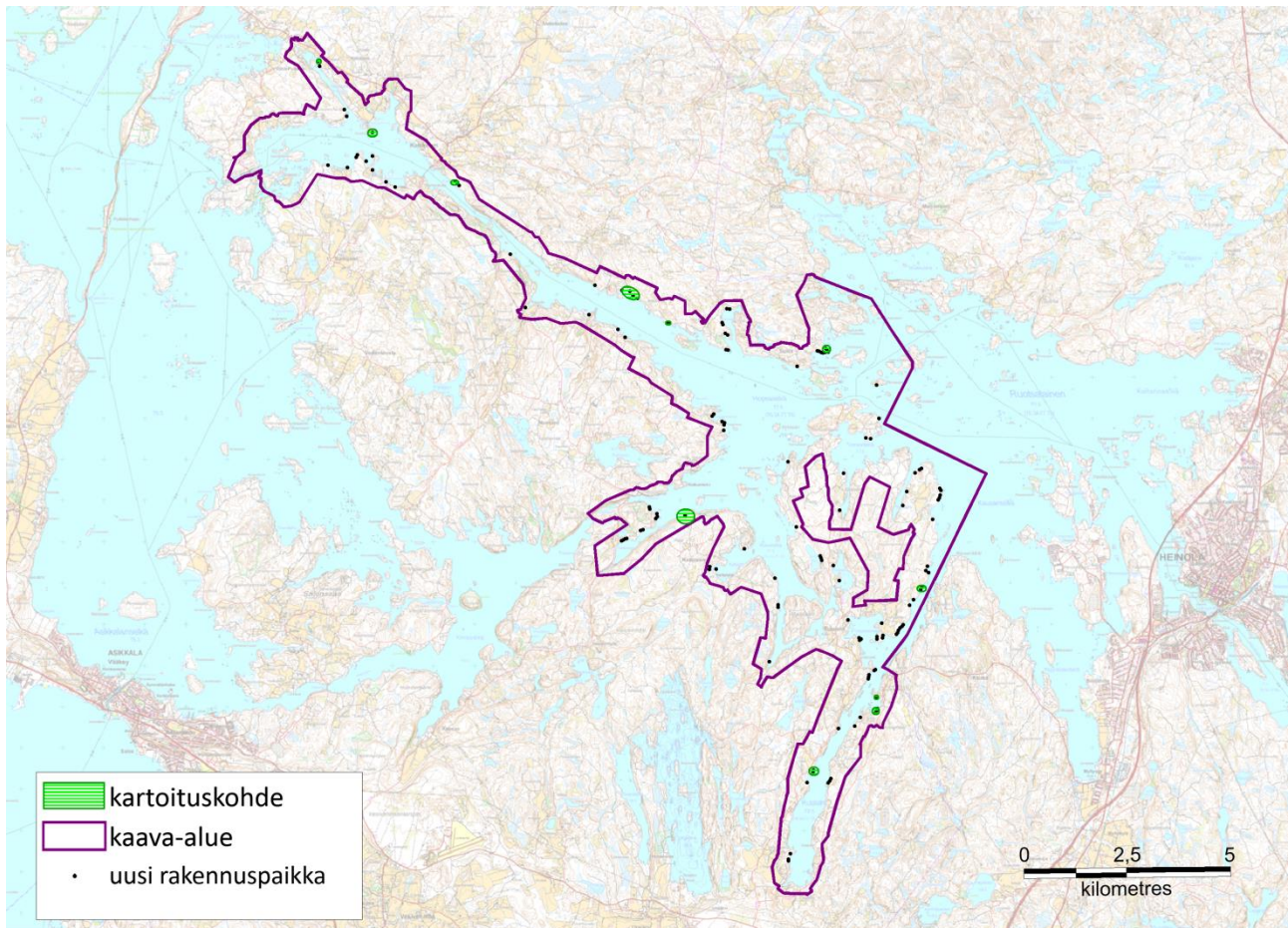

Kuva 4. Esimerkkikuva liito-oravakartoituksen aikana tarkistetuista rakennuspaikoista, joiden alueella kasvaa hieman varttuneempaa sekametsää.

Kuva 5. Liito-oravalle soveltumatonta, voimakkaasti harvennettua talousmetsää. Kuvan kaltaisiin ympäristöihin sijoittuvia rakennuspaikkoja ei tarkistettu maastossa.

5.9.2016

Kuva 6. Liito-oravaselvityksen yhteydessä kartoitetut rakennuspaikat / metsäalueet.

3 Lajiesittely

Kaikki selvityksen kohteena olevat lajit ovat luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeja, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kiellettyä.

Viitasammakko (*Rana arvalis*)

Suomessa viitasammakkoa tavataan lähes koko maamme alueella. Pohjoisin havainto on Ivalosta. Pohjoisessa viitasammakko on kuitenkin eteläosia harvalukuisempi. Järvi-Suomen alueella laji on paikoin jopa sammakkoa runsaslukuisempi. Viitasammakkoita tapaa kosteilla niityillä, viidoilla, kedoilla, metsissä, soilla ja puutarhoissa. Laji suosii kosteampaa ympäristöä kuin tavallinen sammakko. Viitasammakko on paikkauskollinen laji, eikä lähde kauaksi kutuvetensä lähistöstä.

Viitasammakon kutu alkaa etelässä huhti-toukokuun vaihteessa, jolloin sammakot kokoontuvat suurina joukkoina tulvivien järvien ja lampien reheväkasvuisille rannoille. Isoissa vesistöissä laji suosii matalia tulvarantoja, missä on pieniä lampareita. Kutuaikaan viitasammakon tunnistaa äänestä. Sen ääni on pulputtava kun tavallisella sammakolla ääni on kurnuttava.

5.9.2016

Kutu kestää useita vuorokausia. Naaras laskee 2-3 munaryhmää, jotka painuvat pohjaan ja jäävät sinne (päinvastoin kuin tavallisen sammakon munat, jotka kohoavat pintaan). Munat ovat halkaisijaltaan pari millimetriä ja väritykseltään päältä mustia, alta vaaleita.

Idänkirsikorento (*Sympecma paedisca*)

Idänkirsikorentoa on tavattu Suomessa vuodesta 2002 alkaen. Laji on levinnyt viimeisten yhdeksän vuoden aikana koko etelärannikolle ja sitä tavataan paikoin myös sisämaasta. Laji viihtyy Suomessa suojaisten merenlahtien ja runsaskasvustoisten lampien ja järvenlahtien rannoilla. Tyypillisiä biotooppeja ovat pitkien, suojaisten ja ruovikkorantaisten merenlahtien rantaniityt sekä runsaskasvustoiset makeanveden lampareet. Laji on Suomessa ainoa aikaisin keväällä lentävä korentolaji. Talvehtineet yksilöt lentävät maaliskuu-kesäkuussa. Uusi sukupolvi lentää heinäkuun lopulta alkaen ja se talvehtii (Korentowiki 2016).

Viherukonkorento (*Aeshna viridis*)

Viherukonkorento on Suomen harvinaisin ukonkorentolaji. Se lisääntyy vain järvilla, joilla elää harvinaista sahalehteä. Sahalehti (vanh. kievana) on vesikasvi, jota esiintyy Suomessa harvinaisena vain neutraaleissa tai vähän emäksisissä järvissä. Lisäksi sahalehti lisääntyy Suomessa vain suvullisesti, joten sen levittäytyminen on hyvin rajoittunutta.

Lajista on tiedossa vain toistakymmentä esiintymispaikkaa; näillä se on useimmiten vähälukuinen mutta näkyvä, pääosin muutamista pariinkymmeneen yksilöä. Päälentoaika heinä-elokuussa, aikuisia on tavattu 30.6.–16.9. välisenä aikana (Korentowiki 2016).

Kirjojokikorento (*Ophiogomphus cecilia*)

Kirjojokikorenon elinympäristöä ovat virtaavat vesistöt, erityisesti pienet ja vähän isommat hiekka- ja sorapohjaiset joet ja virrat. Laji esiintyy useimmiten nopeasti virtaavilla paikoilla (Korentowiki 2016).

Lummelampikorento (*Leucorrhinia caudalis*)

Lummelampikorenon elinympäristöä ovat seisovat vedet joissa kelluslehtikasvillisuutta, kuten suolammet ja järvenlahdet. Laji on yleisin Etelä-Suomen "järvialueella". Päälevinneisyysalueen pohjoisraja on linjalla Äänekoski - Kitee, pohjoisin havainto tosin Oulujärven pohjoispuolelta. Aikuisia on tavattu välillä 23.5.–12.8. Päälentoaika kesäkuun puolivälistä heinäkuun puoliväliin (Korentowiki 2016).

Sirolampikorento (*Leucorrhinia albifrons*)

Lajin elinympäristöä ovat Suolammet, järvenlahdet ja muut seisovat vedet, myös hitaasti virtaavat joet. Laji on yleinen maan etelä- ja keskiosissa. Lentoaika kesä - elokuu. Aikuisia on tavattu 28.5. - 20.9. välisenä aikana (Korentowiki 2016).

Täplälampikorento (*Leucorrhinia pectoralis*)

Täplälampikorento viihtyy ruovikon sisään jäävissä, suojaisissa allikoissa joissa on runsaasti vesikasvillisuutta. Vaativa, rehevien elinympäristöjen laji, ei suolampipainotteinen kuten muut lampikorentomme. Useimmiten laji esiintyy rehevissä seisovissa vesissä ("lintujärvillä") joissa runsas kasvillisuus, usein kortetta. Laji on joskus tavattu myös suolammilta ja jopa reheviltä merenlahdilta (Korentowiki 2016).

5.9.2016

Liito-orava (*Pteromys volans*)

Liito-orava suosii vanhahkoja kuusivaltaisia sekametsiä, joista löytyy lehtipuita kolo- ja ruokailupuiksi. Liito-oravat saattavat elää lähelläkin ihmisasutusta esimerkiksi taajamien virkistysmetsissä, jos sopivaa elinympäristöä ja yhteyksiä muihin metsiin on tarjolla. Suomessa on keväällä 2006 julkaistun tutkimuksen mukaan 143 000 naarasliito-oravaa.

4 Menetelmät

4.1 Viitasammakko

Viitasammakkokartoituksen maastotyöt suoritettiin 3. ja 4. toukokuuta 2016. Sää oli molempina päivinä aurinkoinen ja edeltävää ajanjaksoa selvästi lämpimämpi (päivälämpötila 16–22 °C). Illat olivat selkeitä ja tuuli oli vähäistä eli noin 0–2 m/s. Kartoitusta tehtiin keskipäivästä alkaen noin klo. 11 – klo. 20 välisenä aikana. Viitasammakoiden kutukäyttäytyminen aktivoituu päivällä ja jatkuu tyypillisesti myöhään iltaan ja yöhön.

Maastossa viitasammakon tunnistus tapahtuu äänen ja kudun perusteella. Tutkittavilla kohteilla kuunneltiin hiljaa, vähintään noin 15–20 min. useassa pisteessä. Matalia vesialueita tutkittiin myös kutumunien löytämiseksi. Kutevien sammakoiden yksilömäärästä muodostettiin karkea arvio äänihavaintojen perusteella.

Potentiaalisilla kutupaikoilla soitettiin kartoituksen yhteydessä myös ns. "atrappiääntä" eli viitasammakon ääntelyä nauhalta. Sammakot reagoivat ääneen vastaamalla. Atrappia käyttämällä viitasammakoiden esiintymisalueita pystyttiin rajaamaan tarkemmin ja lisäksi esiintymistä varmennettiin kohteilla, joilla yksilöitä ei ollut aktiivisesti äänessä kartoittajan saapuessa kohteelle.

4.2 Sudenkorennot

Sudenkorennoille erityisen potentiaalisilta vaikuttavat luhtarannat merkittiin muistiin viitasammakkoselvityksen maastokäyntien yhteydessä. Esimerkiksi lummelampikorennot vaativat elinympäristökseen suojaisia lahdelmia, joissa kasvaa runsaasti lummetta ja ulpukkaa.

Idänkirsikorentoa havainnoitiin viitasammakkoselvityksen yhteydessä, sillä lajin lentoaika ajoittuu aikaiseen kevääseen. Muiden sudenkorentolajien osalta selvityksen maastotyöt tehtiin juhannuksen jälkeen 8. ja 10.7.2016, jolloin säät jälleen lämpenivät pienen sateisen jakson jälkeen. Havainnointia tehtiin lämpimällä ja tyynellä kelillä.

Kelluslehtisten kasvien vyöhyke sijoittuu tyypillisesti hieman etäämmälle rannasta, rantaan asti ulottuvan ruovikkovyöhykkeen jälkeen, mikä hankaloittaa etenkin lampikorentojen havaitsemista rannalta käsin. Maastotöiden yhteydessä pyrittiin kuitenkin löytämään havainnointipaikat kelluslehtisten vyöhykkeen tuntumasta mm. kahlaamalla mahdollisuuksien mukaan ruovikkovyöhykkeen "läpi". Havainnoinnissa käytettiin apuna myös kiikaria ja haavia. Kiinniotetut sudenkorennot päästettiin vapaaksi heti tunnistamisen jälkeen.

4.3 Liito-orava

Liito-oravaselvityksen maastotyöt tehtiin sudenkorento- ja viitasammakkoselvitysten yhteydessä siirryttäessä luhtakohteelta toiselle.

5.9.2016

Kohdealueilla uuden rakennuspaikan ympäristö kuljettiin läpi jalkaisin ja etsittiin liito-oravan jätöksiä puiden, erityisesti kuusten ja haapojen tyviltä. Kuusikoissa katsottiin myös muiden kuin halkaisijaltaan yli 40 -senttisten puiden tyviä. Maastossa havainnointiin myös potentiaalisia pesäkoloja (lehtipuissa ja erityisesti haavoissa) ja risupesäitä (kuusissa). Rakennuspaikat sijoittuivat pääosin lajille soveltumattomiin ympäristöihin, joten tarkastettavia kohteita oli varsin vähän.

5 Epävarmuustekijät

Sää ja kartoitusajankohta olivat optimaaliset viitasammakon ja luontodirektiivin liitteen IV(a) korentojen havaitsemisen kannalta. Selvityksen aikana viitasammakon kutukäyttäytyminen oli aktiivisimmillaan ja maastokartoituksilla voitiin muodostaa hyvä kuva lajin esiintymisestä selvityskohteilla. Kartoitukset kohdennettiin uusien rakennuspaikkojen läheisyyteen ja niiden osalta tuloksia voidaan pitää luotettavana. Rakennuspaikoilla esiintyy varsin niukasti liito-oravalle potentiaalista elinympäristöä. Maastotarkasteluun valittiin kuitenkin alueen potentiaalisimmat kohteet, joten selvitystä voidaan pitää luotettavana myös liito-oravan osalta.

Viitasammakkoa, direktiivikorentoja ja liito-oravaa voi esiintyä kaava-alueen muissa osissa eli alueilla, joiden läheisyyteen ei kaavassa ole osoitettu uusia rakennuspaikkoja ja joita ei tämän selvityksen yhteydessä näin ollen kartoitettu. Viitasammakko on selvityksen perusteella Ruotsalaisen järviolueella yleinen ja potentiaalisia luhtakohteita sijoittuu järven rannoille runsaasti. Luontodirektiivin liitteen IV(a) korennot ovat sen sijaan melko harvinaisia (joskin esiintymisalueillaan toisinaan hyvin runsaita), joten niiden esiintyminen Ruotsalaisen järviolueella on hyvin epävarmaa.

6 Tulokset

6.1 Viitasammakko

Tulokset viitasammakon osalta on esitelty alla kohteittain. Kohdenumerointi vastaa kuvissa 1 ja 2 esitettyä numerointia.

Kohde 1.

Laaja, matala ruovikko järven länsiosan etelärannalla. Ei havaintoja viitasammakosta. Alueella havaittiin ruskosammakoita kudulla sekä jonkin verran valmista ruskosammakon kutua.

Kohde 2.

Kohde on ruovikkorantaa järven länsiosan etelärannalla, Kortsalmenpohjassa. Ei havaintoja viitasammakoista tai muista sammakolajeista. Ruovikko sijoittuu melko etäälle rakennuspaikasta Rajasaaren länsipuolelle. Ruovikkoalueella pesii härkälintu sekä mahdollisesti laulujoutsen.

Kohde 3.

Keltalahden alueelle osoitettujen uusien rakennuspaikkojen pohjoispuolella havaittiin kutevia viitasammakoita (5-10 yksilöä). Lisäksi Joenrannan tilan lounaispuolella olevassa kosteikossa alueelle johtavan tien varrella oli runsaasti (todennäköisesti yli parikymmentä yksilöä) kutevia viitasammakoita. Samalla kosteikolla oli kudulla myös runsaasti ruskosammakoita sekä rupikonnia (Kuva 7).

5.9.2016

Kuva 7. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat kartoituskohteella numero 3.

Kohde 4.

Venäjänniemen eteläosassa olevan kapeahko ruovikkoreunus. Ei havaintoja viitasammakoista. Alueella havaittiin yksi ruskosammakko.

Kohde 5.

Suojainen ja ruovikkoinen lahdenpoukama Kausanselän länsiosassa, jossa havaittiin runsaasti kutevia viitasammakoita (vähintään 10–15 yksilöä). Lisäksi alueella oli kudulla useita ruskosammakoita sekä rupikonnia (Kuva 8).

5.9.2016

Kuva 8. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat kartoituskohteella numero 5.

Kuva 9. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdysaluetta kohteella numero 5.

Kohde 6.

Ruovikkoalue mantereen ja Talassaaren edustan pikkusaarten välissä. Alueella havaittiin useita (5-10 yksilöä) kutevia viitasammakoita sekä ruskosammakoita. Alueella esiintyy myös runsas pesimälinnusto (mm. kanadanhanhi, laulujoutsen, kalalokki ja härkälintu pesivät alueella)(Kuva 10).

5.9.2016

Kuva 10. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat kartoituskohteella numero 6.

Kohde 7.

Kapeahko ruovikkoreunus Ruokosalmen alueella, Tornionlahden eteläosassa. Ei havaintoja viitasammakoista tai muista sammakolajeista. Ruovikkoalueella pesii laulujoutsen.

Kohde 8.

Länsirannan ruovikkoa Korpinduotojen edustalla. Kutevia viitasammakoita havaittiin vähintään 5-10 yksilöä sekä lisäksi ruskosammakoita. Alueella esiintyi runsaasti lintuja (mm. läheinen kymmenien yksilöiden naurulokkiyhdyksunta sekä pesivä härkälintupari)(Kuva 11).

5.9.2016

Kuva 11. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat kartoituskohteella numero 8.

Kohde 9.

Lahdenpohjukka Taipaleenlahden Luotoniemen lähellä Rutalahdessa. Alueella havaittiin useita kutevia viitasammakoita (10–15 yksilöä), ruskosammakoita sekä rupikonnia. Alueella havaittiin myös pesivä härkälintupari (Kuva 12).

5.9.2016

Kuva 12. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat kartoituskohteella numero 9.

Kuva 13. Viitasammakoiden lisääntymis- ja levähdysaluetta kartoituskohteella numero 9.

5.9.2016

Kohde 10.

Kapea ruovikkoreunus Haavistonselän eteläosassa. Alueella ei tehty havaintoja viitasammakosta, mutta alueella havaittiin useita kutevia ruskosammakoita.

Kohde 11.

Kohde käsittää kapean ruovikkoreunuksen leveälahden itä/pohjoisrannalla. Ei havaintoja viitasammakosta tai muista sammakolajeista. Rannan tuntumassa pienellä saarella pesii laulujoutsen.

Kohde 12.

Kohde on ruovikkoinen lahdenpoukama Taipaleenlahden itäosassa. Alueella havaittiin runsaasti kutevia viitasammakoita (10–20 yksilöä)(Kuva 14).

Kuva 14. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat kartoituskohteella numero 12.

Kohde 13.

Kohde on pienehkö ruovikkoalue Venäjänniemen itäreunalla. Alueella havaittiin muutamia (alle 10 yksilöä) kutevia viitasammakoita sekä joitain ruskosammakoita (Kuva 15).

5.9.2016

Kuva 15. Viitasammakon lisääntymis- ja levähdyspaikat kartoituskohteella numero 13.

Kohde 14.

Rakennuspaikan edustalla vain pensaikkoinen oja, josta ei tehty havaintoja viitasammakoista. Varsinainen Rauvalanpohjan luhta-alue sijoittuu yli sadan metrin etäisyydelle rakennuspaikasta.

Kohde 15.

Kohde on suojainen ruovikkopoukama Kervuoren kaakkoispuolella. Alueella ei havaittu viitasammakoita, mutta alueella oli useita kutevia ruskosammakoita sekä rupikonnia.

Kohde 16.

Kohde on kapea, harvahko ruovikkoreunus Alasenlahden perukassa, Sulkusaaren eteläpuolella. Kohde ei ole erityisen potentiaalinen viitasammakon kannalta eikä alueella havaittu viitasammakkoa tai muita sammakkolajeja.

Kohde 17.

Kohde on kapea, harvahko ruovikkoreunus Varaslahden perukassa. Ei erityisen potentiaalinen viitasammakon kannalta. Alueella ei havaittu viitasammakkoa tai muita sammakkolajeja.

Kohde 18.

Kohde on suojainen ruovikkopoukama Maajoenlahden perukassa. Alueella ei havaittu viitasammakoita, mutta alueella oli useita kutevia ruskosammakoita sekä rupikonnia. Ruovikko sijoittuu melko etäälle rakennuspaikasta.

5.9.2016

Kohde 19.

Kohde on kapea, harvahko ruovikkoreunus Alasenlahden perukassa Sulkusaaren kohdalla. Ei erityisen potentiaalinen viitasammakon kannalta. Alueella ei havaittu viitasammakkoa tai muita sammakolajeja. Samalla käynnillä tarkistettiin läheinen laajempi ruovikko; Alasenlahden pohjukka, mutta tälläkään alueella ei esiintynyt viitasammakkoa.

Kohde 20.

Kapea ruovikkoreunus Venäjänniemen eteläosassa. Kohde ei ole erityisen potentiaalinen viitasammakon kannalta. Alueella ei havaittu viitasammakkoa tai muita sammakolajeja.

6.2 Sudenkorennot

Kartoitetuilla kohteilla ei tehty toukokuussa havaintoja idänkirsikoreennosta. Lajin esiintyminen painottuu etelärannikolle ja sisämaassa laji on edelleen hyvin harvalukuinen.

Heinäkuun kartoituskäynneillä ei tehty havaintoja muistakaan luontodirektiivissä IV(a) mainituista sudenkorenoista, vaikka muutamien rakennuspaikkojen läheisyydessä todettiin lajeille potentiaalista elinympäristöä (Kuva 16). Kaikki luontodirektiivin sudenkorentolajit esiintyvät Suomessa melko harvinaisina, vaikka ovatkin joskus esiintymisalueillaan hyvin runsaslukuisia.

Selvityksen perusteella voidaan pitää todennäköisenä, ettei luontodirektiivin liitteen IV(a) korentoja esiinny uusilla rakennuspaikoilla tai niiden välittömässä läheisyydessä.

Kuva 16. Täplä-, sirolampi- ja lummelampikorenoille potentiaalista elinympäristöä löytyy mm. Korpinpohjan alueelta, mutta lajeista ei tehty selvityksen yhteydessä havaintoja.

6.3 Liito-orava

Lähtötietojen perusteella selvitysalueelta on tehty liito-oravahavaintoja neljällä paikalla (SYKE 2016). Lisäksi alueen läheisyyteen kaava-alueen rajauksen ulkopuolelle sijoittuu kaksi tunnettua liito-oravan elinaluetta. Tunnetut elinalueet

5.9.2016

sijaitsevat Kotasaaren (havaittu v.1997), Suivan (havaittu v.1997), Tölkänkallioiden (havaittu v.2006 ja v.2012), Keltalahden (havaittu v.2014), Kyöpelinvuoren (havaittu v.2014 selvitysalueen ulkopuolella) ja Riihilahden (havaittu v.2005 selvitysalueen ulkopuolella) alueilla. Kaikki tunnetut elinalueet sijoittuvat vähintään 500 metrin etäisyydelle uusista rakennuspaikoista eikä lajille sovelias elinympäristö jatku rakennuspaikoille saakka. Elinalueiden rajauksia ei ole suojelusyistä esitetty tässä raportissa.

Kartta- ja ilmakuvatarkastelun perusteella liito-oravalle soveltuvaa elinympäristöä esiintyy uusien rakennuspaikkojen alueilla hyvin niukasti. Pääosin rakennuspaikat sijaitsevat lajille soveltumattomien nuorten tai keski-ikäisten kasvatusmetsien, voimaperäisesti harvennettujen ja/tai yksipuolisten mänty- ja kuusimetsien alueilla. Maastossa tarkistetuilta kohteilta ei löydetty liito-oravan papanoita eikä mikään tarkistetuista rakennuspaikoista ollut lajin elinympäristönä erityisen edustava.

Liito-oravaselvityksen perusteella uusilla rakennuspaikoilla ei ole liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

7 Yhteenveto ja suositukset

Asikkalan Ruotsalaisen alueelle laadittiin keväällä ja kesällä 2016 viitasammakko-, sudenkorento- ja liito-oravakartoitus. Kartoitus kohdennettiin uusille rakennuspaikoille, joiden alueella tai läheisyydessä arvioitiin olevan ko. lajeille potentiaalista elinympäristöä.

Viitasammakkoa, idänkirsikorentoa ja liito-oravaa kartoitettiin toukokuussa. Heinäkuussa kartoitettiin muita luontodirektiivin liitteessä IV(a) mainittuja sudenkorentoja ja tarkistettiin myös potentiaaliset liito-oravakohteet. Liito-oravan osalta käytössä oli myös Hertta eliölajit -tietojärjestelmään tallennetut havainnot (SYKE 2016).

Selvitystulosten perusteella viitasammakko esiintyy Ruotsalaisen alueella melko yleisenä. Uusien rakennuspaikkojen läheisyyteen sijoittuvia EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a) mukaisia lisääntymis- ja levähdyspaikkoja havaittiin kahdeksan kappaletta. Nämä alueet tulee huomioida alueen rakennuspaikkoja suunniteltaessa siten, että lisääntymis- ja levähdyspaikkojen ominaispiirteet säilyvät eikä niitä hävitetä tai heikennetä. Luontodirektiivissä IV(a) mainittuja sudenkorentoja ei havaittu. Selvitysalueelle ja sen välittömään läheisyydessä on tiedossa kuusi vanhaa liito-oravan elinaluetta, mutta uusien rakennuspaikkojen alueilla ei selvityksen perusteella ole lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai lajille potentiaalista elinympäristöä.

FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Laatinut:

Tiina Mäkelä
FM, Biologi

Lähteet

FCG 2008: Ruotsalaisen rantayleiskaava, luontoselvitys. Raportti. 42 s.

5.9.2016

Korentowiki 2016: Suomen sudenkorennot. <<http://www.sudenkorento.fi/kwiki/>> (luettu 9.5.2016 ja 1.7.2016)

Sammakkolampi 2016: Viitasammakko
<<http://www.sammakkolampi.fi/lajit/viitasammakko.html>> (luettu 9.5.2016)

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. ja Nironen, M. 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. – Suomen ympäristö 742. Ympäristöministeriö. 113 s.